

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Eiropas Savienības dalību Eiropas Investīciju fonda kapitāla palielināšanā”

COM(2014) 66 final – 2014/0034 (COD)

(2014/C 226/11)

Galvenais ziņotājs: **Michael Smyth**

Padome 2014. gada 18. februārī un Eiropas Parlaments 2014. gada 24. februārī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 173. panta 3. punktu nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Eiropas Savienības dalību Eiropas Investīciju fonda kapitāla palielināšanā”

COM(2014) 66 final – 2014/0034 (COD).

Komitejas Birojs 2014. gada 25. februārī uzdeva Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētajai nodaļai sagatavot Komitejas atzinumu par šo jautājumu.

Ņemot vērā jautājuma steidzamību, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 497. plenārajā sesijā 2014. gada 25. un 26. martā (2014. gada 25. marta sēdē) iecēla *Smyth* kgu par galveno ziņotāju un ar 133 balsīm par, 1 balsi pret un 3 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Ievads

1.1. EESK atbalsta centienus rekapitalizēt Eiropas Investīciju fondu (EIF), lai tas varētu nodrošināt vairāk riska kapitāla strauji augošiem un inovatīviem maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU).

1.2. Apstākļos, kad turpinās ekonomikas krīze un Eiropas ekonomikā valda stagnācija, lēmums palielināt EIF parakstīto kapitālu par ne vairāk kā 1,5 miljardiem *euro* ievērojami palielinās EIF iespējas veikt ieguldījumus, taču pamatots būtu arī jautājums, vai pat šis palielinājums nav pārāk mazs.

1.3. Nesenās aptaujas un dati par MVU finansējumu un banku aizdevumiem liecina, ka piekļuve finansējumam (kas paredzēts gan ieguldījumiem, gan apgrozāmajam kapitālam) ir visnopietnākā problēma, ar ko saskaras MVU. Banku veiktās uzņēmumu kreditēšanas pieaugums visus trīs pēdējos mēnešus ir samazinājies. EIF gan orientējas uz inovatīviem un strauji augošiem uzņēmumiem, taču jājauc, vai nebūtu nepieciešams veikt vēl lielāku fonda rekapitalizāciju, lai tas varētu vēl vairāk paplašināt savu darbību.

1.4. EESK vēlreiz rosina būtiski rekapitalizēt Eiropas Investīciju fondu, lai tas varētu pildīt savus sākotnējos uzdevumus, proti, darboties kā Eiropas riska kapitāla fonds, kura īpašais uzdevums ir finansēt jaunizveidotus uzņēmumus, kas darbojas augsto tehnoloģiju jomā.

1.5. EESK ierosina 20 % no tīrās peļņas izmaksāt dividendēs un izmantot, lai segtu daļu no kapitāla palielināšanas izmaksām. EESK atbalsta centienus līdzsvarot EIF finansiālos un politiskos ieguvumus un iesaistīt piemērotas finanšu iestādes tā parakstītā kapitāla palielināšanā.

2. Priekšlikums

2.1. Eiropas Investīciju fonds (EIF) pilda šādus divus galvenos uzdevumus:

- sedz ieguldījumus riska kapitālā, lai uzlabotu riska kapitāla pieejamību strauji augošiem un inovatīviem maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU);
- nodrošina garantijas un citas riska dalīšanas iniciatīvas, lai uzlabotu finanšu institūciju spēju izsniegt aizdevumus MVU.

2.2. EIF izmanto savus līdzekļus un turpmākajos gados pārvaldīs arī vairākas ES programmas, piemēram, "Apvārsnis 2020" un Uzņēmumu un MVU konkurētspējas programmu (COSME). Paredzams, ka EIF risks, kas saistīts ar garantijām un riska kapitālu, pieaugs divas reizes, un tāpēc palielināt fonda kapitālu ir būtiski. Pašlaik vairums EIF kapitāla daļu pieder Eiropas Investīciju bankai (EIB) (62,1 %). Pārējie kapitāla daļu īpašnieki ir Eiropas Savienība (30 %) un 24 publiskās un privātās finanšu iestādes (7,9 %).

2.3. Priekšlikumā ierosināts palielināt fonda parakstīto kapitālu no 3 miljardiem līdz 4,5 miljardiem *euro*, un 20 % no šīs summas tiks iemaksāti. Šis kapitāla palielinājums uzlabos EIF spēju veikt kredīt kvalitātes uzlabošanas pasākumus un veicinās 11 līdz 20 miljardu *euro* aizdošanu MVU 2014. un 2015. gadā.

3. Piezīmes par priekšlikumu

3.1. Neapšaubāmi, ka EIF rekapitalizācija ir pozitīvi vērtējams pasākums. ECB dati liecina, ka visos trijos pēdējos mēnešos līdz 2014. gada janvārim aizdevumi uzņēmumiem kopumā ir samazinājušies. Pēdējā aptauja par banku aizdevumiem liecina, ka piekļuve finansējumam bija vienīgā vissmagākā problēma, ar ko saskaras euro zonas MVU, taču jāatzīmē, ka vērojamas ģeogrāfiskas atšķirības. Galvenie faktori, kas ietekmēja MVU vajadzības pēc ārēja finansējuma, bija nepieciešamība iegūt līdzekļus apgrozāmajam kapitālam un kapitālieguldījumiem. EIF rekapitalizācija palīdzēs daļēji atrisināt šo problēmu, taču vajadzības ir ļoti lielas.

3.2. EESK atzinīgi vērtē EIF rekapitalizāciju. Tā atzīmē, ka decembrī Eiropadome aicināja Komisiju un EIB vairāk palielināt EIF kapitālu, un gaida, ka šis priekšlikums tiks īstenots. Komiteja iepriekš pieņemtos atzinumos ir paudusi bažas par EIF lomu un šajā atzinumā vēlreiz uzsver, ka šīs bažas nav mazinājušās⁽¹⁾.

3.3. EIF kapitāla palielināšana palīdzēs sasniegt mērķi nodrošināt pietiekamas iespējas veikt kapitāla ieguldījumus, lai varētu atbalstīt inovāciju, pētniecību un visu dalībvalstu uzņēmumu tehnoloģisko attīstību. Lai šo mērķi sasniegtu ar iespējami mazākiem budžeta izdevumiem, EESK ierosina 2014. gadā EIF gadskārtējā sanāksmē nolemt 20 % tīrās peļņas izmaksāt dividendēs. EESK uzskata, ka gada dividendes, kas 2014.–2017. gadā izmantojamas Savienības līdzdalībai fondā, būtu lietderīgi uzskatīt par ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem un izmantot, lai segtu daļu no kapitāla palielināšanas izmaksām. EESK atbalsta centienus līdzsvarot EIF finansiālos un politiskos ieguvumus un pilnībā saglabāt tā trīspusējo struktūru. Šajā saistībā Komiteja aicina par akcionāriem uzņemt vairāk līdzīgi orientētu finanšu iestāžu.

3.4. Kad 1993. gadā sākās EIF veidošana, tika ieteikts, ka fondam vajadzētu uzņēmumus atbalstīt ne tikai ar kapitāla garantijām un aizdevumiem, bet arī, izveidojot Eiropas riska kapitāla fondu, kura rīcībā būtu līdz 60 miljardiem *euro*. Šis ieceres mērķis bija kompensēt privātā riska kapitāla trūkumu Eiropā salīdzinājumā ar Ziemeļameriku un samazināt atkarību no aizdevumiem ar fiksētu likmi, kas bija neizdevīgi jaunizveidotiem un nesen darbību uzsākušiem uzņēmumiem. Kad 1994. gadā Eiropas Investīciju fondu izveidoja, uzdevums nodrošināt riska kapitālu vairs nebija tik svarīgs kā aizdevumu garantēšana.

3.5. EESK uzskata, ka Eiropas Investīciju fondam būtu jāuztic vairāk uzdevumu riska kapitāla jomā, kā tas sākotnēji bija paredzēts.

Briselē, 2014. gada 25. martā

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Henri MALOSSE*

⁽¹⁾ OV C 143, 22.05.2012., 10. lpp.